

ПРЕЗУМЦЫЯ

Гарадзенскі праваабарончы
інфармацыйна-аналітычны бюлетэнъ

З Калядамі і Новым годам !!!

*Гарадзенская філія Праваабарончага Цэнтру
“Вясна” віншуе ўсіх чытачоў “Прэзумцыі” з
Калядамі і Новым годам!!!*

*Усім шчасльца, радасці і поспехаў
у новым 2014 годзе!!!*

*I не забудзьцесь павіншаваць са
святамі палітвязняў.*

Каштарыс па-гарадзенску: правядзенне пікету каштуе больш 23 мільёнаў рублёў

4 снежня ў судзе Ленінскага раёна Гродна прыйшоў разгляд скаргі гродзенскіх праваабаронцаў Віктара Сазонава, Уладзіміра Хільмановіча і Рамана Юргеля на расшэнне гарвыканкама, якім не было дазволена правядзенне інфармацыйнага пікету 10 кастрычніка ў Сусветны дзень супраць смяротнага пакарання. Грамадзянскую справу па скарзе разглядала суддзя Вольга Шуманская ў прысутнасці прокурора Сейрынай. Бок адказчыка прадстаўляў галоўны спецыяліст юрыдычнага аддзелу гарвыканкаму Сяргей Табулевіч. Нягледзячы на ўсе аргументы заяўнікаў, суддзя прадказальна ўзяла бок выкананія улады і не задаволіла скаргу праваабаронцаў.

Нагадаем, што гродзенскі гарвыканкам выявіў надзвычайную фантазію, заявіўшы ў сваім афіцыйным адказе ад 4 кастрычніка, што заяўнікі былі абавязаны паведаміць пісьмова, ці будзе масавае мерапрыемства праводзіцца з выкарыстаннем піратэхнічных

вырабаў і адкрытага агню. Чыноўнікі таксама палічылі, што заяўнікі не змогуць "в должностной мере соблюсти необходимые требования действующего законодательства Республики Беларусь по обеспечению безопасных условий проведения заявленного массового мероприятия и наведения порядка по его окончании". На судовым працэсе стала зразумела, на чым грунтавалася такая выснова "вертыкальчыкаў". На ім было прадстаўлена пісьмовая пярэчанне на скаргу з боку адказнікаў. Паводле запытанаў выканкамаўцаў у розныя службы (аддзел унутраных спраў Ленінскага раёну, Гарадзенскую гарадскую станцыю хуткай медычнай дапамогі, Гарадзенскую гарадскую жыллёва-камунальную службу) гарвыканкам вылічыў, што за абслугоўванне масавага мерапрыемства заяўнікі мусілі заплаціць ажно 23 мільёны 324 тысячи 200 беларускіх рублёў (!). Аднак, пра гэтыя разлікі і абсурдную суму паслугаў праваабаронцам да суда нічога не паведамілі.

На судовым працэсе таксама прагучала, што для аховы парадку падчас пікету міліцыі Ленінскага раёну патрэбна задзейнічаць ажно 31-го (!) ахойніка правапарадку, прычым на 5 гадзін. Хоць час заяўленага пікету складаў усяго 2 гадзіны, а патэнцыйная колькасць удзельнікаў паводле заявы складала да 10 чалавек.

У Дзень правоў чалавека Алесю Бяляцкаму будзе ўручана ганаровае грамадзянства Парыжа

10 снежня мэр Парыжа Берtrand Дэланоэ перадасць сімвалічную ўзнагароду Адаму Бяляцкаму, сыну палітвязноленага віцэ-прэзідэнта Міжнароднай Федэрэцыі за права чалавека і кіраўніка ПЦ "Вясна". Уручэнне адбудзеца на ўрачыстым абедзе ў гонар FIDH у мэрыі Парыжа.

Тытул Ганаровага грамадзяніна горада Парыжа Алесю Бяляцкаму быў прысвоены ў кастрычніку 2012 года па пропанове мэра Парыжа, а таксама па ініцыятыве Гарадскога савета 11-й акругі сталіцы Францыі. У цяперашні час у спадара Дэланоэ сканчаецца мандат, і ён разумее, што яго жаданне ўручыць ганаровае грамадзянства асабісту Алесю невыканальнае. Таму ён прыняў расшэнне з нагоды 10 снежня ўручыць гэтую ўзнагароду сыну вязня сумлення.

Сведкамі ўзнагароджання Алеся Бяляцкага стануць запрошаныя на ўрачыстасць некалькі сотняў гасцей, сярод якіх будуць журналісты і людзі мастацтва, прадстаўнікі Французскай нацыянальнай Камісіі па правах чалавека.

Сп. Берtrand Дэланоэ асабістамі знаёмы з Алесем Бяляцкім і ўважліва сочыць за яго лёсам. З моманту арышту праваабаронцы мэрыя Парыжа выказвае сваю салідарнасць з Алесем Бяляцкім, заклікаючы ўлады Беларусі да яго безумоўнага вызвалення, і распачала шэраг сімвалічных жэстаў, далучыўшыся да кампаніі ў яго падтрымку.

Нагадаем, у траўні 2012 года партрэт Алеся Бяляцкага быў усталяваны перад мэрыяй 11-й акругі Парыжа. Таксама кіраўнік горада паставіў свой ??піс пад вылучэннем беларускага праваабаронцы на Но-

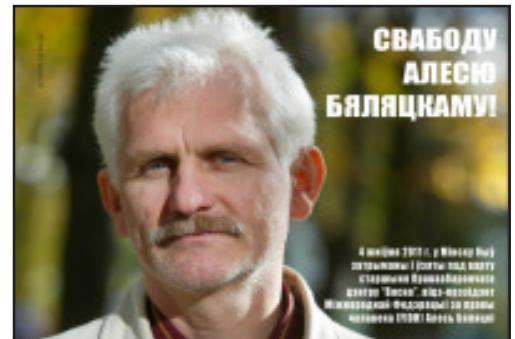
белейскую прэмію міру. У верасні гэтага года, у гадавіну яго арышту, сп. Дэланоэ наскріпаў Алесю ў бабруйскую калонію ліст з

запэўненнем у сваёй падтрымцы і глыбокай павазе.

«Тытул ганаровага грамадзяніна Парыжа, які дэпутаты нашага горада прысвоілі Вам па маёй просьбе ў 2012 годзе, сімвалізуе салідарнасць з Вамі і Парыжан. Іншая праява гэтай салідарнасці - Ваш партрэт, які пастаянна вісіць на плошчы перад будынкам мэрыі 11-й акругі Парыжа.

Паверце, што, сумесна з FIDH, чыім віцэ-прэзідэнтам Вы з'яўляецесь, і з усімі праваабаронцамі, мы працягваем дамагацца Вашага хутчэйшага вызвалення», - гаворыцца ў гэтым лісце.

У знак падзякі FIDH перададзець мэру Парыжа сп. Берtranu Дэланоэ публістычны водгук Алесія Бяляцкага на апошні, што папярэднічай яго арышту, візіт у Парыж, на паседжанне Міжнароднага бюро FIDH, якое праходзіла ў будынку гарадской мэрыі. Гэтыя ўспаміны праваабаронца напісаў ужо ў зняволенні.

Паўзучы год

2013 год, які паводле усходняга гараскопу быў годам змяі, праслізууў праз лету гісторыі як паўзучы год, не пакінуўшы беларусам на гэтым часавым адрезку асаблівых радасцяў, надзеі і дасягненняў. Улада на-далей ішла сваім шляхам знішчэння нацыянальнага, даводзячы сваю палітыку, законы і практыку да абсурду. Апазіцыя чарговы раз дзялілася, але толькі паміж сабой. Народ па-ранейшаму душыўся ў чэргах супермаркетаў, на баразне, ля консульстваў і на мяжы. Гэтыя трывозныя на велічыні, часткі грамадства існавалі пераважна ў паралельных светах. Калі яны перасякаліся, прыемнага было мала, практычна карыснага яшчэ менш, а ў цэлым нічога не змянілася.

Палітычныя дэмакратычныя партыі і групоўкі, замест умацавання ўжо існаваўшай кааліцыі, чарговы раз зазналі новы перадзел і пераарыентацыю. Практычна ў апазіцыі акрэсліліся два блокі – умоўна “правы” і умоўна “леваліберальны”, рэшта невялікіх палітычных плыніяў пакуль на ўзбочыне. Адны прапануюць нейкі “народны рэферэндум”, іншыя заціклены на “справядлівых выбарах”, трэція фактычна маўчаць, ні то ў глыбакадумнасці, ні то ў разгубленасці, і нічога не прапаноўваюць. На маю думку, палітычная апазіцыя мусіла з'яднацца па некалькіх найважнейшых пунктах, “кітах”, на якіх можна было б گрутаваць сваю палітыку, аднак гэтага не здарылася. Першая пазіцыя – гэта палітвізні. Тут нібыта адзінства ў апазіцыі ёсць, але яно дагэтуль не аформлена нават у выглядзе жорсткіх агульных прынцыпаў. Таму і не звяртае ўвагі ўлада на асобныя, нават гучныя, але толькі дэкларатыўныя заявы, таму і з'яўляюцца новыя палітычныя візіні. Іншы ключавы момант – гэта пабудова ў Беларусі расейскай атамнай станцыі. Гэта сама небяспечны геапалітычны і вайсковы праект у нашай краіне, але для апазіцыі ён нібы не існуе зусім. Адзінкавыя грамадскія актыўісты герайчна змагаюцца супраць гэтай смяротна небяспечнай АЭС. Грамадская актыўнасць, дарэчы, надае пэўныя падставы для аптымізму. Неабыкавыя людзі туртуюцца ў суполкі і змагаюцца

за сваё – за права на памяць, на сваю гісторыю і культуру, бароняць ад знішчэння народны мемарыял Курапаты...

Найпрацецей аналізаваць і зра-

зумець дзеянні ўлады. Вось тут сапраўды няма ніякіх загадак, нечаканасцяў ці сенсацый. Усё паслядоўна, гладка і прычасана. Як на могілках, дзе нібыта парадак і дагледжанасць, але выхаду для нябожчыкаў няма. Гаспадарка спаўзала і далей паўзе ў такі глыбокі крызіс, з якога выйсця нават не праглядваецца. Эканоміка Беларусі нібы ачмурэлы наркаман, які жыць не можа без чарговай ін'екцыі і таму ліхаманкава і адчайна яе шукае ў выглядзе новых “хаяўных” крэдытаў. Іначай і быць не можа, калі няма сапраўднай прыватнай уласнасці, няма свабоды і развіцця дробнага і сярэдняга прадпрымальніцтва, няма зразумелых правілаў для вядзення бізнесу, няма празрысных інвестыцый, няма пільнавання нацыянальных інтарэсаў. Што

дзятычыць дзяржаўнай палітыкі, то яна скрэзь заснаваная на фальшивай ідэалогіі, у яе нікто не верыць – ні з высокіх дзяржаўных службоўцаў, ні з дробных чыноўнікаў. Наменклатура ўсё больш пераўтвараецца ў класічную каланіяльную адміністрацыю з адзінай пазіцыяй ці позай “Чево изволите?”. Гэтыя людзі нават не задумваюцца, што заўтра ўсе мы можам прачнуцца ўжо не ў суверэнай Беларусі, а ў Расейскай федэрацыі. Яны працуяць, кіруючыся толькі страхам і надзёнай меркантыльнасцю, далёка схаваўшы ў незгаральную шафу свае сумленне і гонар.

Застаецца народ. Але што такое гэты “народ” стагоддзямі не могуць вызначыць нават лепшыя мысляры чалавецтва. Беларускі народ застаецца з аднаго боку глыбока русіфікаваным, з іншага – ён мысліць пераважна катэгорыямі спажывання і выжывання. Галоўная бяда ў тым, што бальшыня людзей не разумее каштоўнасці сваёй мовы, культуры, традыцый. Вось менавіта гэта адрознівае ў горшы бок беларусаў ад тых жа украінцаў. Таму і падняліся ўкраінцы на змаганне за праўду большымі сіламі, чым мы.

Дык як акрэсліць агульны стан беларускага грамадства? Застой? Калапс? Класічная абыякавасць і млявасць да жыцця? Летаргія? Шчыра прызнаюся – не ведаю. Можа наступны год прадэманструе нешта больш выразна…

Уладзімір Хільмановіч

Хроніка правапарушэнняў

Гарадзеншчына, красавік

Адміністрацыйныя справы супраць актывістаў грамадзянскай супольнасці;

30 снежня ў Гародні суддзя Кастрычніцкага раёну Зінаіда Барцэвіч пакарала штрафам у 22 базавыя велічыні Аляксандра Іванова за размяшчэнне інфармацыі ў інтэрнэце. 26 снежня Аляксандар Іваноў размясціў інфармацыю ў інтэрнэце на “Гродненском форуме”, у якой напісаў, што 27-га снежня на Савецкай плошчы а 18-й гадзіне збіраюцца аўтамабілісты, неабыякавыя да ўвядзення новага падатку на аўтамашыны. Іванова выклікалі ў міліцыю, на яго быў складзены пратакол нібыта пра адміністрацыйнае правапарушэнне – яго абвінавацілі ў публічным закліку і арганізацыі несанкцыянованага мерапрыемства.

Іншыя формы пераследу, дыскрымінацыі і парушэння заканадаўства з боку ўладаў

З снежня гарадзенская абласная прокуратура зрабіла афіцыйнае папярэджанне незалежнаму журналісту Алесю Дзянісаву. Размову з Дзянісавым вёў на меснік начальніка аддзела прокуратуры Гарадзенскай вобласці Валеры Павядайка. Папярэджанне тычылася працы журналіста падчас працы ў Дзень памяці паўстанцаў 1863 года ў Свіслачы, які прайшоў у канцы кастрычніка.

4 снежня Гарадзенская абласная прокуратура абвесціла афіцыйнае папярэджанне сябру ГА «БАЖ» Алесю Кіркевічу.

4 снежня грамадскі актывіст з Астравеччыны Мікалай Уласевіч атрымаў адмову ў правядзенні пікету. Заяўку Уласевіч падаваў на 7 снежня, а мэтай пікету пад называй “Карупцыянерай да адказнасці” было прыцягненне ўвагі жыхароў, а таксама праваахоўных органаў да службовых злоўжыванняў і карупцыйных праяваў сярод высокопастаўленых асобаў раёну.

4 снежня Гарадзенскі гарвыканкам чарговы раз адмовіў грамадскім праваабаронцам Віктару Сазонаву, Уладзіміру Хільмановичу і Раману Юргелю ў правядзенні інфармацыйнага пікету. Праваабаронцы падавалі заяўку

на правядзенне пікету, прымеркаванага да Сусветнага дня Дэкларацыі аб правах чалавека, у

маў адмову на правядзенне інфармацыйнага пікету ў Астравіцы з мэтай падтрымкі Украінскага народу, заяўка была пададзена на 21 снежня.

Слонімскі лекар Іван Шэга, якому не працягнулі контракт у паліклініцы нібыта з прычыны пенсійнага веку, адчыніў у Слоніме грамадзкую прыёмную, дзе бясплатна прымаў наведнікаў. Аднак у сьнежні гаспадар будынку, відавочна пад ціскам спецслужбаў, вырашыў скасаваць дамову арэнды памяшкання.

Крыху пазней адміністрацыя будынка рынку “Косаўскі” ў Слоніме, дзе калектыв “Газеты Слонімскай” арэндаваў некалькі гадоў памяшканне, папярэдзіла рэдактара газеты Віктора Валадашчука, каб ён вызваліў памяшканне да 1 студзеня 2014 года

Каложскім парку 10 снежня.

17 снежня Гарадзенская абласная прокуратура абвесціла афіцыйнае папярэджанне сябру ГА «БАЖ» Андрэю Мялешку за асвятленне акцыі памяці ў Свіслачы

Грамадскі актывіст з мястэчка Варняны Мікалай Уласевіч атры-

27 снежня ў час акцыі “Стоп-падатак 2” у Гародні быў затрыманы грамадскі актывіст Мікалай Верамеенка. Супрацоўнікі праваахоўных органаў спынілі яго і патлумачылі, што падставай для затрымання стала тое, што машына, на якой ехаў, нібыта знаходзіцца ў вышуку.

Майдан ці Магадан

Украінскія падзеі, якія набываюць ужо сусветны разголос, надзвычай кранаюць і многіх жыхароў Беларусі. У тым, што зыход новага Майдану наўпраст паўплывае на лёс Беларусі, ніхто не сумняваецца – ні аналітыкі з імёнамі, ні простыя карыстальнікі сацыяльных сетак. На маю думку, чым бы не скончылася супрацьстаянне на Украіне, бліжэйшим часам гэта адаб'еца адмоўна на Беларусі.

Калі вышэйшая ўлада нашых паўднёвых суседзяў наважыцца на сілавы разгон пратэстоўцаў і рэпрэсіі супраць апазіцыйных сілаў, у Беларусі яшчэ больш узмоцніцца пераслед дэмакратычных актыўістаў. Паводле прынцыпу “у страху вочы па яблыку”. Не сумнявайцца, улада зробіць усё, каб выключыць у Беларусі ў 2015-ым нават падабенства Плошчы-2010-га году. Калі ж украінскі народ даможацца зараз адстаўкі Януковіча, альбо прымусіць яго ўсё ж падпісаць дэкларацыю пра збліжэнне з Еўразізам, гэтыя ж Еўразіз пастараецца загладзіць сваю “віну” перад Москвой цаной Беларусі. Тым больш, уражанне такое, што яны – чыноўнікі Еўразізу, якія праўдападобна ня маюць выразнай геапалітычнай дактрины, разумення гісторычнай перспектывы, а кіруюцца выключна штодзённымі эканамічнымі гешэфтамі, самы не ведаюць, што рабіць з Украінай і іншымі постсавецкімі краінамі. З тымі еўрапейскімі паводле гісторыі дзяржавамі, якія ніяк не могуць вырвацца з “братніх” душыцельных нафтагазавых абдымкаў Крамля. Якія ніяк не могуць вырвацца з азіяцкай залежнасці ад таталітарнага мінулага.

Захад мог дапамагчы вярнуцца Украіне і Беларусі ў еўрапейскую сям'ю народаў яшчэ ў дзвеянствых гадах, але нічога не зрабіў для гэтага. Захад заплюшчыў вочы на антыканстытуцыйны пераварот у Беларусі ў 1995-ым, а

калі ў 1996-ым годзе презідэнту быў падрыхтаваны імпічмент, моўчкі праглынуў наўпраставае ўмяшанне Pacei ў сувэрэнныя справы Беларусі. І Вялікабрытанія і ЗША, як

да развіваўся хутка і імкліва, але разгарнуўся яшчэ не да такой ступені, каб знішчыць цэлу дзяржаву, зрабіць яе скрэз таталітарнай і кіруемай паводле аднаго тэлефанаўнія. У стане ўкраінскай вярхоўнай улады зараз разгубленасць, адбываеца калі не раскол, то напэўна разлад.

Калі пішуцца гэтыя радкі зусім непрадказальна, чым скончыцца ўкраінскі Майдан. Першыя ж высновы зрабіць можна. У тым ліку і беларусам. Праўдападобна, што лідары ўкраінскай апазіцыі сталіся зусім не готовыя да радыкальных зменаў і ідуць, так бы мовіць, у фарватару народных дзеянняў. Украіна пасля трагічнай гібелі лідару “Руху” Вячаслава Чарнавіла доўгія гады мае праблему сапраўднага агульнанацыянальнага лідара. З сэнняшніх прэтэндэнтаў на месца новага презідэнта Украіны – ні “заходнік” Алег Цягнібок, ні цэнтрыст-спартовец Віталій Клічко, ні зневінны інтэлігентны, але з элементамі фанабэрты, Арсеній Яценюк на агульнанацыянальнага лідара пакуль не выглядаюць. Зрэшты разраз прыйшоў той самы час, калі ўсе маюць шанец сябе выявіць. Не забывайма і пра зняволеную Юлію Цімашэнку, калі яна выйдзе з турмы, то яшчэ можа сказаць сваё важкае слова ў гісторыі.

У Беларусі ж да пазітыўных зменаў хіба яшчэ далёка. Але Ангела Меркель думае пра ўсіх нас. Так што можна спаць спакойна...

Уладзімір Хільмановіч

міжнародныя юрыдычныя гаранты беларускай незалежнасці, не зрабілі ні кроку. Тым больш Еўразіз, які ўжо даўно разглядае Беларусь як выключна тэрыторыю расейскага ўплыву.

Пасля нікчэмнага саміту Усходняга партнёрства ў Вільні неўзабаве па інфармацыйных хвалях прыйшла навіна пад агульным рэфренам і нават адпаведным загалоўкам “Ангела Меркель думае пра Украіну і Беларусь”. Памятаце, некалі Ленін думай пра Беларусь. А цяпер сама першая фрау першай дзяржавы ў Еўразіззе думае...

Людзі, якія выходзяць сёння на кіеўскі майдан, кіруюцца не толькі патрыятызмам і памкненнем да справядлівасці, але і звычайнім чалавечым інтынктом выжывання. Бо калі сёння ты не выйдзеш на майдан, заўтра збярэш чамадан і паедзеш у Магадан. Хутчэй усяго і чамадана не дадуць сабраць. Новы рэжым колішняга шапкакра-

Падзенне каменнага ідала

Прайшло большы тысячи гадоў з тae пары, калі князь Уладзімір Святаславіч прыняў хрысціянства як дзяржавную рэлігію і адбылося масаве хрышчэнне кіеўлян. I паляцелі з сваіх пастаментаў каменныя балваны, сімвалізуючы вялікую змену эпохі. Хто тады мог падумаць, што праз тысячу гадоў каменныя балваны зноў будуть стаяць на хрысціянскіх землях, смела і нахабна паглядаючы зверху ў ніз на мітуслівых нашчадкаў тых людзей, якія масава хрысціліся, абліваючыся хуткімі водамі магутнага Дняпра. I прымалі тыя духоўныя каштоўнасці, якія ўжо была прыняла амаль ўся стараежытная Еўропа.

Бальшавікі, руйнуючы храмы і ёўрапейскую культуру, заставілі сваім каменнымі балванамі шостую частку зямной сушы. З каменных Ленінаў, калі іх звесці ў адно месца, атрымаўся б даволі вялікі горад. Але Леніны не хацелі стаяць у адным месцы. Яны распаўзліся па ўсіх гарадах, занятых камуністамі, каб сімвалізаваць адмову прыгнечаных імі народаў ад ёўрапейскіх каштоўнасцяў і цывілізаціі шляху. Яны стаялі на галоўных плошчах, то ўпэйнена паказваючы рукою ў нікуды то пільна сачылі за сваімі прыгоннымі.

І вось нарэшце, у Кіеве, пад час правядзення Еўрамайдана, адзін з такіх балваноў быў скінуты з сваіх крывавых падмуркаў. «н ганебна паляцеў мармуровай галавой уніз і быў знішчаны, за людскія слёзы, за кроў і пакуты, за Галадамор, за крывавую разню і азвярэлае разбуэрнне храмаў, за паламаныя лёсы і знішчаныя мары, за стогадовую адарванасць Украіны ад Еўропы...» н разбіўся, сімвалізуючы чарговую вялікую змену эпохі, якая вызначаецца жаданнем украінцаў вярнуцца ў сям'ю ёўрапейскіх народ даў.

Аказваецца, гэты помнік даўно ўжо прапаноўвалі прыбраць з людскіх вачэй. І нават нейкія адпаведныя рашэнні былі прынятыя. Але духоўныя нашчадкі крывавых катаў зрабілі ўсё, каб выява іх вожака засталася. Не хочуць яны па добраму, па чеснаму, па закону.

Пляваць ім на закон, на чеснасць і дабрыню. Ну дык кіеўскі Ленін быў скінуты адзінным аргументам, якія разумеюць. Сілай.

Але ж адразу, па факту знішчэння помніка Леніну была ўзбуджаная крымінальная справа. Вось што хвалюе ўладу! Не пабітыя азвярэльнымі беркутаўцамі студэнты, а ка-

стычнага вожака сапсеуцца ўесь архітэктурны ансамбль цэнтра гораду. І яшчэ сівярджалі, што гэта ж наша гісторыя! Пры гэтым у горадзе німа ні помніку, прыкладам, Каастусю Каліноўскаму, ні Максіму Багдановічу. Нібыта гэтыя дзеячы не наша гісторыя. А ў нас адна толькі гісторыя, Ленін.

Ну вось хоць украінцы даходліва паказалі, што сапраўдная гісторыя, гэта дэмантаж Леніна, а не яго ўслайлленне. Што ў іх была і ёсць гісторыя змагання за праўду, а не толькі гісторыя задушэння праўды. І што прыйдзе час, калі паскідаюць усіх Ленінаў. І нават вынясуць з маскоўскага маўзалея ды пахаваюць як чалавека, адчыніўшы і для Расіі шлях у Еўропу.

Ну а пакуль што Расія, з сваім Леніным, не тое што сама ісці, але нават Украіну не хоча ў Еўропу пускаць. І пільна сочыць за кожным уздыхам Майдану. І трасеца, калі падае помнік Леніну. І цешыцца, калі чуе, што многія апазіцыйныя украінскія лідэры асуджаюць знос крывавага сімвалу антыукраінскай улады. Бо разумее з гэтага факту, што не ўсе тыя лідэры гатовыя ісці да канца. І абавязкова ўлічыць гэта, калі будзе рыхтаваць для Януковіча план разгону Майдана.

Але як бы там далей ні разгортаўліся падзеі, усяму свету ужо зразумела, што украінцы выбіраюць Еўропу. І што рана ці позна, яны там будуць. Лепш, канешне, рана.

Віктар Сазонав

менны балван, сімвал іх улады і ўсё-дазволенасці. Вось іх сапраўднае аблічча, якое зараз стала на аднаго Леніна меншым.

Духоўныя нашчадкі камуністычных дзеячоў надаюць надзвычай вялікую ўвагу свайму сімвалізму. Не здарма яны ўсімі сіламі старуюцца захаваць музыку камуністычных гімнаў, як ў Расіі і Беларусі, пакідаюць камуністычныя зоркі на вонратцы вайскоўцаў, чапляюцца за кожны помнік Леніну... Калісьці і ў Гародні, на прапанову грамадзянаў прыбраць Леніна з галоўнай плошчы гораду, разгарнулі цэлую дыскусію. І накінуўшы на твары маску сур'ёзнасці і заклапочанасці даказвалі, што без выявы камуні-

Каляндар памятных і круглых датай Гарадзенішчыны на студзень 2013 году

1 студзеня

110 гадоў таму (1904) – У маёнтку Крыкалы (Пастаўскі р-н) нарадзіўся Мечыслаў Багаткевіч, каталіцкі рэлігійны дзеяч. Рассстраляны гестапаўцамі, пазней беатыфікаваны. Вучыўся ў Наваградзкай духоўнай семінары.

4 студзеня

285 гадоў таму (1729) – У маёнтку Ясняец (Баранавіцкі р-н) нарадзіўся Яўхім Храптовіч, грамадзка-палітычны, дзяржавны дзеяч ВКЛ, магнат, публіцыст, паэт, перакладнік.

Мей сядзібу ў Шчорсах.

6 студзеня

100 гадоў таму (1914) – У Віцебску нарадзіўся Тодар Лебядя (сапр. Шырокая, пам. у пач. 1970 у Разанская вобл., пахаваны ў пасёлку Воршава Плуцянскага р-ну, Расея), беларускі літаратар, дысідэнт, вязень ГУЛАГу. У 1960-61 жыў і працаўаў у Слоніме.

7 студзеня

Каляды (Раство Хрыстова) па юльянскім праваслаўным календары.

8 студзеня

120 гадоў таму (1894) – У г. Здунска Воля (Польша) нарадзіўся Максіміліян Кольбэ, рымска-каталіцкі дзеяч, Святы католіцкай царквы. У 1922-27 служыў у Гарадзенскім кляштары францішканцаў.

10 студзеня

10 гадоў таму (2004) – У Паўладары (Казахстан) памёр Алесь Усюковіч (нар. у лютым 1925 у в. Хадасы, Наваградзкі р-н), беларускі настаўнік, адзін з кіраўнікоў Саюзу Вызваленія Беларусі ў Наваградку, вязень савецкіх турмаў.

11 студзеня

150 гадоў таму (1864) – У Вільні рассстраляны Цітус Далеўскі, адзін з кіраўнікоў паўстаньня 1863-64. Нараджэнец фальв. Кункулка (Лідзкі пав.).

12 студзеня

10 гадоў таму (2004) – У Лідзе памёр Аляксей Логвін, адзін з стваральнікаў моладзевай падпольнай антысаталіцкай арганізацыі, вязень ГУЛАГу. Нараджэнец в. Збліны (Лідзкі р-н).

14 студзеня

120 гадоў таму (1894) – У мяст. Трабы (Івейскі р-н) нарадзіўся Пётр Юр'ялевіч, беларускі мовазнаўец, педагог, вязень савецкіх канцлягероў.

16 студзеня

95 гадоў таму (1919) – У Гарадні арганізаваны беларускі клуб “Наша хатка”.

18 студзеня

130 гадоў таму (1884) – У в. Карапады (Смургонскі р-н) нарадзіўся Адам Лісоўскі, беларускі рэлігійны дзеяч, каталіцкі святар.

19 студзеня

70 гадоў таму (1944) – Каля Беластоку польскімі падпольнікамі жорстка закатаўаны Мікола Чарнецкі, беларускі публіцыст, педагог, грамадзкі дзеяч. Нараджэнец в. Малая Азяранкі (Ваўкавыскі р-н).

23 студзеня

125 гадоў таму (1889) – У Чылі памёр Ігнат Дамэйка, удзельнік нацыянальна-вызвольнага руху, філамат, геолаг, мінеролаг, нацыянальны герой Чылі. Нараджэнец маёнтку Мядзьведка (Карэліцкі р-н). З 1884 па 1888 жыў у майнтку Жыбартоўчына (Дзятаўскі р-н).

24 студзеня

110 гадоў таму (1904) – У в. Шутавічы (Смургонскі р-н) нарадзіўся Янка Шутовіч, беларускі грамадзка-культурны дзеяч, выдавец, літаратуразнаўец, вязень савецкіх канцлягероў.

115 гадоў таму (1909) – У в. Зачэпічы (Дзятаўскі р-н) нарадзіўся Пятрусь Граніт (сапр. Іван Івашэвіч), беларускі паэт, педагог. Вучыўся ў Бяліцы (Лідзкі р-н).

25 студзеня

210 гадоў таму (1804) – У в. Гаястуны (Ашмянскі р-н) нарадзіўся Антон Адынец, паэт, філамат, перакладнік, выдавец.

70 гадоў таму (1944) – У Слоніме памёр Антон Карніцкі, беларускі мастак. Пахаваны ў Слоніме.

29 студзеня

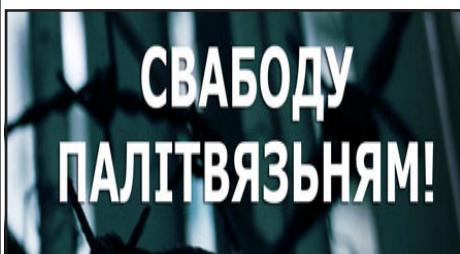
130 гадоў таму (1884) – У Шаўлях (цяпер Летувія) нарадзіўся Антон Луцкевіч (ці 30-га студз.), беларускі грамадзка-палітычны дзеяч, гісторык, публіцыст, старшыня ўраду БНР. Пэўны час жыў у Гарадні, калі там працавала рада БНР.

Кожны аўторак у эфіры незалежнай радыёстанцыі “Радыё Рацыя” - праграма “Людзьмі звацца!”, якая асвятляе падзеі, датычныя правоў чалавека на Беларусі. Час выходу ў эфір – 15-05 (паўтор - серада 0:05-1:00 і субота 7:05-8:05). Таксама ў гэты час яе можна слухаць праз інтэрнэт на сایце www.racyja.com

Больш падрабязную праваабарончую інфармацыю па ўсёй Беларусі вы можаце атрымаць на сایце

www.spring96.org

На сایце www.palitviazni.info
вы таксама можаце атрымаць інфармацыю пра палітычных зняволеных у Беларусі

Больш падрабязную праваабарончую інфармацыю па Гарадзеншчыне вы можаце атрымаць на сایце

www.harodniaspring.org

Праваабарончая інфармацыя з іншых рэгіёнаў Беларусі:

Берасце - www.brestspring.org

Віцебск - www.vitebskspring.org

Гомель - www.gomelspring.org

Магілёў - www.mahilyowspring.org

